

Schoolveiligheidsplan

Inhoudsopgave

INLEIDING

DEEL 1 ALGEMEEN

1 DOELSTELLING EN UITGANGSPUNTEN

2 COÖRDINATIE VEILIGHEID

- 2.1 DIRECTIE
- 2.2 ARBOCOÖRDINATOR
- 2.3 BEDRIJFSHULPVERLENING
- 2.4 ONGANG MET DE MEDIA
- 2.5 INCIDENTENREGISTRATIE

3 FYSIEKE VEILIGHEID

4 SCHOOLREGELS

- 4.1 LEERLINGENSTATUUT
- 4.2 PRIVACYBESCHERMING
- 4.3 SCHADE
- 4.4 SCHOOLACTIVITEITEN
- 4.5 TOEGANG GASTEN

5 DISCIPLINAIRE MAATREGELEN

- 5.1 DISCIPLINAIRE MAATREGELEN
- 5.2 SCHORSING EN VERWIJDERING

6 VEILIGHEID EN WELZIJN PERSONEEL

- 6.1 ARBOBELEID
- 6.2 VERZUIMBELEID

7 KLACHTEN

- 7.1 MELDPLICHT- EN KLACHTENREGELING
- 7.2 HOE WORDEN KLACHTEN AFGEHANDELD?
- 7.3 HULP VAN DE EXTERNE VERTROUWENSPERSOON OF VERTROUWENSINSPECTEUR

8 KWALITEITSHANDHAVING SCHOOLVEILIGHEIDSPAN

DEEL 2 HANDELINGSPROTOCOLLEN SCHOOLVEILIGHEID

INLEIDING

9 STAPPENPLAN GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG

- 9.1 INSCHATTING VAN DE SITUATIE
- 9.2 GESPREK MET LEERLING EN MEDEWERKER VAN DE SCHOOL.
- 9.3 GESPREK MET OUDERS/VERZORGERS
- 9.4 BESPREKING IN HET ZORGTEAM
- 9.5 VERWIJZING NAAR EEN EXTERNE (HULPVERLENINGS)INSTANTIE
- 9.6 INSCHAKELING POLITIE
- 9.7 TIME OUT (BEZINNEN OP)
- 9.8 SCHORSING
- 9.9 VERWIJZING NAAR EEN ANDERE SCHOOL
- 9.10 VERWIJDERING

10   PROTOCOLLEN

- 10.1   FYSIEKE AGRESSIE
- 10.2   VERBALE AGRESSIE
- 10.3   CYBERPESTEN
- 10.4   DRUGS EN ALCOHOL
- 10.5   VERNIELING
- 10.6   WAPENBEZIT
- 10.6   DIEFSTAL
- 10.7   VUURWERKBEZIT
- 10.8   SEKSUELE INTIMIDATIE
- 10.9   LOVERBOYS EN LOVERGIRLS

BIJLAGEN:

- BIJLAGE 1   FYSIEKE VEILIGHEID, GEBOUW EN OMGEVING
- BIJLAGE 2   PROTOCOL SCHORSING OF VERWIJDERING
- BIJLAGE 3   PESTPROTOCOL: HOE OM TE GAAN MET PESTEN

Inleiding

De scholen van CVO Zuid-West Fryslân (CVO), te weten csg Bogerman in Sneek, Koudum en Balk, het Marne college in Bolsward en De Diken in Sneek, hebben een duidelijke visie op veiligheid. Zij willen leerlingen begeleiden in het welbevinden, zodat zij optimaal kunnen presteren in een veilige werkomgeving. De scholen van CVO willen werken vanuit gedeelde kernwaarden: aandacht en moed.

Aandacht

Binnen CVO kijken we naar elkaar om. We besteden aandacht aan de behoeften, ontwikkeling en groei van elke individuele leerling en collega. Leerlingen en collega's voelen zich gezien en gehoord. We vragen regelmatig aan elkaar 'hoe gaat het met je?'. We vragen door waar nodig, maken tijd en ruimte voor een persoonlijk gesprek, zien wanneer iemand een beetje extra aandacht kan gebruiken en we kijken verder dan gedrag en cijfers.

Aandacht zie je en voel je overal in de organisatie en komt tot uiting in de kleinste dingen. We maken plezier met elkaar en we kennen onze collega's en onze leerlingen goed. We weten hierdoor in te spelen op elkaars talenten en kwaliteiten, zodat iedereen blijvend leert en ontwikkelt. Wanneer we iemand aanspreken of complimenteren, dan spreken we vanuit het hart. Aandacht uiten we met oprechte interesse in elkaar, vanuit het positieve en waarderende, zodat wij elkaar elke dag met plezier ontmoeten.

Moed

Bij ons, CVO, kun je zijn wie je wilt zijn. Er is soms moed vereist wanneer je (eigen)wijze keuzes wilt maken, een eigen pad wilt bewandelen of iets gaat doen wat niemand ooit heeft gedaan. We geven onze leerlingen en collega's het vertrouwen om die spannende stap wél te zetten. Op die manier gaan we samen telkens op zoek naar nieuwe of andere werkwijzen die het onderwijs en ons werk mooier maken.

We willen het maximale uit onszelf en onze leerlingen halen. Bij ons krijg je de instrumenten in handen om grenzen te verleggen en om uit je comfortzone te stappen. We proberen de horizon van onszelf en onze leerlingen te verbreden en voeren gesprekken over maatschappelijke kwesties. We voelen de steun van onze collega's om de moedige gesprekken te voeren met onze omgeving.

Moed heeft een plek in ons denken, doen en handelen. We durven ons kwetsbaar op te stellen en op te komen voor onze eigen mening. We spreken elkaar aan, gaan ongemak niet uit de weg en van onze fouten leren we.

Deze waarden komen tot uitdrukking in een aandachtige levens- en werkhouding. Die houding willen we cultiveren. Het is deze houding die bijdraagt aan een veilige leeromgeving.

Het begrip 'Veiligheid' is veelomvattend en raakt meerdere beleidsterreinen binnen de scholen. In essentie gaat het om de veiligheid van allen die de school bezoeken; als leerling, als medewerker of als bezoeker. Het gaat daarbij niet alleen om de fysieke veiligheid maar zeker ook om aspecten die aan het persoonlijk welzijn raken. In het voorliggende 'Schoolveiligheidsplan' is weergegeven hoe de scholen van CVO Zuid-West Fryslân omgaan met het begrip veiligheid in het algemeen en met de veiligheid van de leerlingen in het bijzonder. Daarvoor zijn beleidsdocumenten en protocollen opgesteld.

De onderwijsinstellingen voor Voortgezet Onderwijs binnen de gemeente Súdwest Fryslân zijn participant in een samenwerkingsverband met Politie Fryslân en Fultura. Gezamenlijk hebben zij het Handboek School en veiligheid opgesteld, waarop de in dit plan beschreven protocollen gebaseerd zijn.

Deel 1 Algemeen

1. Doelstelling en uitgangspunten

Het doel van dit schoolveiligheidsplan is te komen tot het realiseren van een werkklimaat in de school waarin leerlingen en medewerkers zich veilig (en op hun plaats) voelen en waarin zij optimaal kunnen presteren. Omdat de school dit niet alleen kan realiseren, kiezen wij voor een integrale aanpak. Alle betrokkenen; leerlingen, medewerkers, ouders en schoolleiding zullen hun bijdrage moeten leveren.

De uitgangspunten hierbij zijn:

De schoolleiding

- is verantwoordelijk voor het schoolbeleid en streeft daarbij naar optimale arbeidsomstandigheden voor haar personeel en voor de leerlingen. Het beleid is gericht op waarborging van de veiligheid en gezondheid van medewerkers en leerlingen, en op de bevordering van hun welzijn. Om dit te bereiken, organiseert de schoolleiding de school op zo'n manier dat onaanvaardbare risico's in principe zijn uitgesloten. Verzuim door ziekte en arbeidsongeschiktheid wordt zo veel mogelijk tegengegaan. Seksuele intimidatie, agressie, geweld, pesten en discriminatie worden actief bestreden.

Medewerkers

- schromen niet om elkaar aan te spreken op (ongewenst) gedrag. Gevolg hiervan is dat veiligheid, in de meest brede zin van het woord, een vast agendapunt is op vergaderingen van bijvoorbeeld de afdelingen, de medezeggenschapsraad, de leerlingenraad, de ouderraad en de schoolleiding
- gaan respectvol met leerlingen om
- worden met respect bejegend door leerlingen, ouders/verzorgers en collega's
- weten dat problemen worden aangepakt en dat zij ergens terecht kunnen bij het signaleren van problemen
- weten wat er gebeurt/gebeuren moet bij calamiteiten
- hebben duidelijke afspraken gemaakt over dit alles

Leerlingen

- pesten niet en worden niet gepest. Zij mogen en kunnen zichzelf zijn
- kunnen de lessen volgen zonder lastig te worden gevallen
- weten dat geweld en (seksuele) intimidatie uit den boze zijn
- delen met elkaar de school als 'ons huis'
- kunnen bij iemand terecht als er problemen zijn en weten bij wie zij terecht kunnen
- worden serieus genomen door docenten en andere medewerkers

Ouders/verzorgers

- kunnen er op vertrouwen dat hun kinderen graag naar school gaan
- weten dat er geen bedreigingen voor komen
- kunnen bij iemand terecht als er problemen zijn en weten bij wie zij terecht kunnen
- weten dat signalen worden opgepakt en problemen worden aangepakt

Ouders/verzorgers delegeren een deel van hun verantwoordelijkheid aan de school. De eindverantwoordelijkheid voor hun kinderen ligt echter bij hen. Dit betekent dat zij bij elk conflict in een zo vroeg mogelijk stadium op de hoogte gebracht dienen te worden en dat zij een wezenlijke bijdrage dienen te leveren bij/in de oplossing van het conflict. De school heeft echter ook altijd haar eigen verantwoordelijkheid.

Omgeving/buurt

- de omgeving heeft geen last van rondhangende leerlingen tijdens schooluren
- er is geen vandalisme, vervuiling of diefstal
- weet dat kinderen aangesproken worden op hun gedrag
- weten dat signalen worden opgepakt en dat problemen worden aangepakt

Afspraken, leefregels, omgangsregels moeten zo zijn vastgesteld en opgesteld, dat zij door alle betrokkenen worden onderschreven en (kunnen) worden nageleefd.

Evaluatie van deze regels en daaruit voortvloeiend een mogelijke bijstelling ervan, is een regelmatig terugkerende zaak van alle betrokkenen. Leerlingen dienen daarin te worden opgevoed en de begeleiders moeten zich bewust zijn van hun rol in het onderwijs- en opvoedingsproces. Respect is het uitgangspunt. Respect voor de ander, maar ook voor de omgeving en zelfrespect.

Dit schoolveiligheidsplan is specifiek gericht op de veiligheid, de gezondheid en het welzijn van de leerlingen. CVO voert een actief arbeidsomstandighedenbeleid waarin veiligheid, gezondheid en welzijn van de medewerkers (docenten, directie en ondersteunende diensten) verder worden uitgewerkt (Arbo-beleidsplan). Schoolveiligheid en arbeidsomstandigheden zijn onderwerpen die elkaar op veel vlakken raken. Schoolveiligheidsplan en Arbobeleid vullen elkaar daarom aan en kunnen elkaar op enkele punten overlappen.

2. Coördinatie veiligheid

Schoolleiding

Het schoolveiligheidsplan is onder meer gebaseerd op de Arbowet, het Arbobesluit en andere relevante wet- en regelgeving. De doelstellingen van het schoolveiligheidsplan worden in samenhang met de schooldoelstellingen geformuleerd. Dit gebeurt in overleg met de personeelsvertegenwoordiging. De doelstellingen worden eveneens vermeld in het jaarlijks op te stellen Plan van aanpak. Dit plan wordt opgesteld op basis van de RI&E (Risico- inventarisatie en evaluatie).

Arbobeleid en Arbocoördinatie

CVO Zuid-West Fryslân heeft Arbobeleid geformuleerd. Jaarlijks wordt op basis van wet- en regelgeving en dit Arbobeleidsplan een Arbowerkplan opgesteld. Binnen CVO Zuid-West Fryslân is één Arbocommissie actief. Deze Arbocommissie is verantwoordelijk voor de uitvoering van het Arbowerkplan binnen de scholen. Een Arbobeleid/Plannig & Control werkgroep bestaande uit de beleidsadviseurs met het aandachtsgebied Personeel en Facilitair dragen, in overleg met de Arbocommissie, zorg voor het opstellen en bewaken van het Arbowerkplan en de verantwoording van de uitvoering in het Arbojaarverslag.

Bedrijfshulpverlening

De bedrijfshulpverlening (BHV) is de organisatie die optreedt bij calamiteiten in de school en bestaat uit getraind onderwijsondersteunend personeel. De schoolleiding is verantwoordelijk voor de bedrijfshulpverlening (BHV). De (hoofd)conciërge met de als taak hoofd BHV coördineert de jaarlijkse scholing en oefeningen van de BHV-ers. Een extern deskundige verzorgt de noodzakelijke opleiding voor BHV-ers. Minstens eenmaal per jaar wordt het ontruimingsplan geoefend. Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de bedrijfshulpverleners zijn vastgelegd in het Arbobeleid.

Omgang met de media

Indien een situatie leidt tot (te verwachten) media-aandacht, worden door het College van Bestuur en/of schoolleiding met betrokken partijen de feitelijke gegevens doorgesproken. Aan de hand van de hieruit te trekken conclusies wordt de informatievoorziening naar de media vastgesteld. Het College van Bestuur en/of de rector zijn daarbij immer woordvoerder namens de school. Zo nodig kan besloten worden te voorzien in een persbericht.

Incidentenregistratie

Om een school veiliger te maken en te houden is het van belang te weten welke incidenten op school voorkomen. Een adequate incidentenregistratie draagt bij aan het veiligheidsbeleid en de veiligheid op scholen. Het helpt (beter) inzicht te krijgen in de eigen veiligheidssituatie en om in de toekomst doeltreffend te handelen bij incidenten en ze mogelijk te voorkomen.

Voor de registratie van incidenten maakt de CVO gebruik van het Incidentenregistratiesysteem van Magister. Het is een registratiesysteem om incidenten en ongevallen in het voortgezet onderwijs gemakkelijk en snel te registreren. Tevens is het mogelijk incidenten en ongevallen te analyseren en evalueren om ons veiligheidsbeleid erop aan te passen of (jaarlijks) aan te scherpen. In de registratie worden de door OCW geformuleerde definities gehanteerd.

Wanneer zich een incident voordoet wordt onmiddellijk de afdelingsleider ingelicht. De afdelingsleider draagt zorg dat betrokkenen/getuigen alle relevante informatie in verband met feiten en personen aangaande het incident registreren. In Magister geeft de afdelingsleider aan waar en wanneer het incident heeft plaatsgevonden, wat er is gebeurd (bijvoorbeeld verbaal of fysiek geweld, grove pesterijen, fraude, vernieling of wapen- drugsbezit) en wie er bij betrokken waren. In de nabije toekomst biedt het systeem ook de mogelijkheid de gegevens over te zetten naar het managementgedeelte van Vensters voor Verantwoording, zodat scholen de eigen gegevens bijvoorbeeld kunnen afzetten tegen landelijke gemiddelden.

3. Fysieke veiligheid

Dit schoolveiligheidsplan gaat over de fysieke en de sociale veiligheid op school. Bij fysieke veiligheid kun je denken aan het installeren van een brandalarm of het voorkomen van losliggende trap treden. De maatregelen die de school neemt om de fysieke veiligheid van de leerlingen (en een ieder die zich in de school begeeft) te waarborgen zijn vastgelegd in het document *Fysieke veiligheid, gebouw en omgeving* (bijlage 1).

4. Schoolregels

Op de scholen van CVO zijn een aantal reglementen van toepassing, de schoolregels. De volledige tekst van de schoolregels is beschikbaar op de website van de school. De school handelt in overeenstemming met de reglementen en de leerling dient zich op zijn beurt er ook aan te houden. Afgezien van de noodzakelijke reglementen, hecht de school er veel waarde aan dat iedereen op een fatsoenlijke en respectvolle wijze met elkaar omgaat en zo bijdraagt aan de persoonlijke sfeer van de scholen van CVO.

Leerlingen die zich niet houden aan de (geschreven en ongeschreven) schoolregels, worden daarop aangesproken en indien nodig worden verdergaande maatregelen getroffen. De afspraken rond deze maatregelen zijn vastgelegd in hoofdstuk 5 *Disciplinaire maatregelen*.

4.1 Leerlingenstatuut

Iedere nieuwe leerling ontvangt het leerlingenstatuut. Hierin staan de rechten en plichten van de leerling beschreven. In het statuut worden de afspraken weergegeven met betrekking tot onder meer ziekmeldingen/afwezigheid, ongeoorloofde afwezigheid, huiswerk, proefwerken, cijfers e.d. en sancties en schorsing van een leerling. Daarnaast bevat het statuut informatie met betrekking tot schoolmaatschappelijk werk, grensoverschrijdend gedrag en privacybescherming.

4.2 Privacybescherming

Indien het gaat om de veiligheid van de school, de medewerkers en/of de leerling(en), bestaat de mogelijkheid dat de schoolleiding gegevens van leerlingen aan derden, zoals politie, en andere scholen, verschaft. Hierbij wordt de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in acht genomen. Verder gelden de bepalingen van het privacyreglement van de school.

4.3 Schade

Leerlingen moeten zich zó gedragen dat er geen schade ontstaat aan bezittingen van medeleerlingen, aan het gebouw of aan de inventaris van de school en dienen dus alle gebruiksmaterialen van de school met zorg te behandelen. Wanneer er desondanks schade ontstaat, dienen leerlingen dit meteen aan de schoolleiding, afdelingsleiders of de conciërge te melden en vervolgens dienen zij mee te werken aan verhaalacties. Bij nalatigheid, kennelijke onvoorzichtigheid of opzet kunnen daarnaast maatregelen tegen de leerling getroffen worden. Leerlingen dienen opdrachten en richtlijnen op te volgen van schoolleiding en personeel. Wanneer de school aansprakelijk wordt gesteld voor schade ontstaan bij leerlingen, personen die bij de school werkzaam zijn of derden, wordt die schade gemeld bij de aansprakelijkheidsverzekering van de school.

Voor beschadiging of diefstal van fietsen, kledingstukken, e.d. in en bij het schoolgebouw kan de school niet aansprakelijk gesteld worden, tenzij de schade is ontstaan door een oorzaak die de school valt te verwijten (denk aan losse stoeptegels, onafgewerkt hekwerk, kapotte stoelen).

De school is niet aansprakelijk voor door leerlingen opgelopen schade, inbegrepen beschadiging of verlies van door leerlingen meegebrachte zaken (fietsen, kleding, tassen, materialen), tenzij uit de polisvoorwaarden van de aansprakelijkheidsverzekering van de school blijkt dat de school aansprakelijk is. De school of medewerkers van de school zijn ook jegens derden niet aansprakelijk voor schade door leerlingen opgelopen of toegebracht wanneer redelijkerwijs niet verwacht kan worden dat de school continu toezicht houdt.

4.4 Schoolactiviteiten

Er is sprake van een schoolactiviteit (bijvoorbeeld sporttoernooi, schoolfeest e.d.) als die activiteit onder verantwoordelijkheid en conform de regels van de school wordt georganiseerd. Voor andere georganiseerde activiteiten heeft de school geen verantwoordelijkheid.

Over activiteiten, georganiseerd door en onder de verantwoordelijkheid van de school worden de ouders/verzorgers altijd geïnformeerd door de school (via de internetsite van de school of per brief). Het meenemen van introducés bij schoolactiviteiten zal per schoolactiviteit door de schoolleiding worden aangegeven.

Tijdens schoolactiviteiten gelden de standaard gedrags- en huisregels van de school.

Wapens en drugbezit en -gebruik zijn dus te allen tijde verboden. Alcoholgebruik en -bezit zijn voor de leerlingen van de onderbouw verboden en indien er wel alcohol gedronken mag worden door de leerlingen van de bovenbouw, worden de ouders/verzorgers hierover geïnformeerd.

4.5 Toegang gasten

De school verleent alleen toegang aan personeel en leerlingen van de school.

Een ieder die niet geregistreerd staat op school, moet zich bij binnenkomst melden bij de receptie. Voor ouders van leerlingen van de school geldt ook dat ze zich bij binnenkomst melden bij de receptie. De schoolleiding kan hen die zich niet hebben gemeld de toegang tot de school weigeren.

Indien de veiligheid van de school in het geding is, wat ter beoordeling is aan de schoolleiding, kan de schoolleiding de toegang weigeren aan de desbetreffende personen.

5. Disciplinaire maatregelen

Tegen een leerling die handelt in strijd met algemeen geldende fatsoensregels of met de in de school geldende regels (waaronder uitdrukkelijk ook wordt verstaan het niet of niet correct opvolgen van richtlijnen van het personeel) worden door de school te bepalen maatregelen genomen en in een uiterste geval schorsing of verwijdering, volgens de regels die de wet daaraan heeft gesteld. De ouders/verzorgers van de leerling worden op de hoogte gesteld.

5.1 Disciplinaire maatregelen

De leerling die de in de school geldende regels niet nakomt kan een disciplinaire maatregel worden opgelegd. De bevoegdheid een straf aan een leerling op te leggen, komt alleen toe aan de schoolleiding, afdelingsleider, docenten en het schoolbestuur. Een administratief of technisch medewerker is niet bevoegd een straf op te leggen, maar wel bevoegd het gedrag van een leerling vanwege een overtreding aan de orde te stellen, resp. in overleg met de bevoegde de straf ten uitvoer te laten brengen.

Indien een leerling meent dat hem ten onrechte een maatregel is opgelegd, kan hij dit aan zijn mentor, afdelingsleider, de schoolleiding of aan de zorgcoördinator ter beoordeling voorleggen. Ook kan de leerling een klacht indienen volgens de geldende klachtenregeling.

Disciplinaire maatregelen kunnen onder andere zijn:

- maken van strafwerk
- tijdelijk uit de les verwijderd worden
- vroeger naar school komen en / of nablijven
- gemiste lessen inhalen
- opruimen van gemaakte rommel
- corveewerkzaamheden uitvoeren
- strafwerkzaamheden uitvoeren
- waarschuwing / berisping
- geschorst worden
- definitief van de school verwijderd worden

Voor het opleggen van een disciplinaire maatregel moet er sprake zijn van een redelijke verhouding tussen enerzijds de ernst van de aanleiding tot het opleggen ervan en anderzijds de zwaarte van de maatregel. Dit is uiteindelijk ter beoordeling aan de schoolleiding. Een leerling die de goede voortgang van de les verstoort of (ver)hindert, kan door de docent verplicht worden deze les te verlaten. Onder het begrip les vallen alle activiteiten in het kader van het te volgen onderwijsprogramma. Wie uit de les wordt verwijderd, meldt zich bij de conciërge of onderwijsassistent.

5.2 Schorsing en verwijdering

Schorsing

Schorsing houdt in dat een leerling tijdelijk geen toegang heeft tot de school waar hij is ingeschreven. Een schorsing duurt - volgens de regels van het Inrichtingsbesluit wet op het voortgezet onderwijs - maximaal vijf schooldagen. De leerling moet daarna in beginsel weer toegelaten worden op school. De gedachte achter het maximum van vijf dagen is dat voortdurend serieus moet worden bekeken of de omstandigheden nog steeds zo zijn als toen de schorsing werd uitgesproken, of dat ze, bijvoorbeeld na de 'afkoelingsperiode' of bemiddelingsgesprekken, zijn gewijzigd waardoor de schorsing kan worden beëindigd. De invalshoek is primair het belang van de, zo veel mogelijk ononderbroken, schoolloopbaan van de leerling. Als de leerling opnieuw wordt geschorst of als de schorsing wordt verlengd, moet de schooldirecteur hiervoor een nieuw besluit nemen. Een uitzondering op de maximale duur van een schorsing vormt de schorsing die ingaat, terwijl er overleg gaande is over de definitieve verwijdering van een leerling. Voor de verdere regels betreffende schorsing wordt verwezen naar het *Protocol schorsing en verwijdering CVO Zuid-West Fryslân* (bijlage 2)

Verwijdering

Een leerling verwijderen is een uiterste maatregel die door de wetgever aan strikte voorwaarden is gebonden.

Voordat het bevoegd gezag het besluit tot verwijdering kan nemen, moet het de leerling en de ouders horen. Voor het voortgezet onderwijs is overleg met de Inspectie van het Onderwijs vereist, voordat er een besluit genomen wordt. Voor de verdere regels betreffende verwijdering wordt verwezen naar het *Protocol schorsing en verwijdering CVO Zuid-West Fryslân* (bijlage 2)

6. Veiligheid en welzijn personeel

6.1 Arbobeleid

De scholen van CVO Zuid-West Fryslân streven naar optimale arbeidsomstandigheden voor hun personeel. Het arbobeleid is gericht op waarborging van de veiligheid en gezondheid van medewerkers en op het voorkomen en beheersen van psychosociale arbeidsbelasting.

Om dit te bereiken, organiseren zij de werkzaamheden binnen de scholen op een zodanige wijze dat onaanvaardbare risico's in principe zijn uitgesloten. Verder is het streven om personeelsleden zo goed en breed mogelijk in te zetten. Speciale aandacht gaat uit naar de inzet van nieuw personeel, beginnende leerkrachten en de oudere medewerker.

Vanuit de intentieverklaring zijn beleidsdoelen geformuleerd die nauw aansluiten bij de huidige Arbowetgeving. Hierdoor ontstaat een algemeen beleidskader alsmede een patroon voor de organisatie van de Arbozorg binnen de scholen.

6.2 Verzuimbeleid

Het verzuimbeleid is onderdeel van het Arbobeleid. Het verzuimbeleid wordt jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld. De schoolleiders en afdelingsleiders zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het verzuimbeleid en zij worden hierin ondersteund door een arbodienst.

De verzuimgegevens worden periodiek besproken met de schoolleiding en afdelingsleiders. Hieruit voortvloeiende actiepunten worden bewaakt door de beleidsondersteuner met het aandachtgebied P&O. Voor de medewerkers van de scholen van CVO Zuid-West Fryslân is voorzien in bedrijfsmaatschappelijk werk.

7. Klachten

De scholen van CVO Zuid-West Fryslân vormen een gemeenschap van mensen. Mensen die samenwerken en samen leren. De scholen doen hun best om het onderwijs zo goed mogelijk te laten verlopen, maar het blijft mensenwerk en er kunnen zo nu en dan dus dingen misgaan. Het is in het belang van goed en kwalitatief onderwijs belangrijk, dat zaken die niet goed gaan zo effectief mogelijk worden opgelost. Hiervoor is de meldplicht- en klachtenregeling.

7.1 Meldplicht- en klachtenregeling

De kwaliteitswet voor scholen bestaat uit twee hoofdonderdelen, de meldplicht en klachtenregeling. Het is belangrijk om te weten dat iedereen werkzaam in dienst van de scholen, een wettelijke meldplicht heeft. Dit betekent dat alle medewerkers, wanneer zij vermoeden dat of de wetenschap hebben dat een medewerker of vrijwilliger zich schuldig heeft gemaakt aan grensoverschrijdend gedrag, zij dit moeten melden bij hun leidinggevende. De leidinggevende neemt dan contact op met het College van Bestuur en deze geeft de melding door aan de Vertrouwensinspecteur. Bij grensoverschrijdend gedrag gaat het onder andere om seksueel misbruik, seksuele intimidatie, discriminatie, agressie en psychisch of fysiek geweld. In de klachtenregeling is geregeld op welke

wijze klachten worden afgehandeld. Bij klachten kan gedacht worden aan problemen in het onderwijs of de begeleiding van leerlingen, problemen met de beoordeling van prestaties van leerlingen en klachten over het toepassen van strafmaatregelen.

7.2 Hoe worden klachten afgehandeld?

Als een leerling of ouder een probleem of klacht met de school heeft dan geldt daarvoor de volgende procedure:

- eerst bespreken van het probleem met de direct betrokkene van de school (meestal een leraar) en proberen er onderling uit te komen. Het uitgangspunt is dat de meeste klachten op deze manier kunnen worden opgelost;
- mocht dit niet lukken dan kan het probleem met de leidinggevende van het betrokken personeelslid besproken worden. Indien noodzakelijk worden de mentor of de externe vertrouwenspersoon in het overleg betrokken;
- levert ook dit gesprek onvoldoende op dan kan de klacht schriftelijk ingediend worden bij de schoolleiding (rector of directeur) die vervolgens een besluit neemt over de klacht;
- mocht de leerling of ouder het niet eens zijn met het besluit van de schoolleiding, dan kan een klacht ingediend worden bij het College van Bestuur. Het adres van de voorzitter van het College van Bestuur is op deze website van CVO te vinden onder contactgegevens. Het College van Bestuur zal bij elke klacht op basis van hoor en wederhoor een beslissing nemen;
- mocht de ouder of leerling het met het besluit van het College van Bestuur oneens zijn, dan kan overwogen worden om een klacht in te dienen bij de Landelijke Klachtencommissie waar CVO Zuid-West Fryslân bij is aangesloten. Het adres van de commissie luidt: Landelijke Klachtencommissie, Postbus 85191, 3508 AD Utrecht, telefoon: (030) 280 95 90, e-mail: info@onderwijsgeschillen.nl. Deze commissie is onafhankelijk en zal de klacht zorgvuldig behandelen. Aanvullende Informatie over deze procedure kunt u verkrijgen bij de contactpersoon van de school.

Voor CVO is dit de gedragslijn in het behandelen van klachten, maar dat hoeft niet te gelden voor de klager. Hij/zij kan, na een klacht te hebben ingediend bij de schoolleiding, zich rechtstreeks wenden tot de Landelijke Klachtencommissie.

7.3 Hulp van de externe vertrouwenspersoon of vertrouwensinspecteur

Leerlingen, ouders en medewerkers kunt de hulp inroepen van een externe vertrouwenspersoon. Deze persoon is onafhankelijk en werkt onder geheimhouding en zal hen zo goed mogelijk adviseren over de stappen die zij kunnen zetten om tot een goede behandeling van uw klacht te komen. Daar kan in geval van het vermoeden van een misdrijf ook aangifte bij politie of justitie onder vallen.

Er is een externe vertrouwenspersoon voor leerlingen en ouders en een externe vertrouwenspersoon voor medewerkers. De externe vertrouwenspersoon is voor die gevallen waarin de hulp liever niet binnen de school wordt gezocht.

In het geval dat de klacht betrekking heeft op grensoverschrijdend gedrag, kunnen ouder en/of leerling voor adviezen, naast het doen van een melding of indienen van een klacht bij CVO, contact opnemen met de Vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs.

De meldplicht- en klachtenregeling staat op de website van CVO Zuid-West Fryslân.

8. Kwaliteitshandhaving schoolveiligheidsplan

Om de kwaliteit van het schoolveiligheidsplan te handhaven

- worden op basis van de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) duidelijke en werkbare korte en lange termijn doelen gesteld. De RI&E wordt door deskundige medewerkers uit de Arbocommissie uitgevoerd. De afdelingsleider Frontoffice en Administratie en ICT is verantwoordelijk voor de RI&E. Resultaten worden middels het arbo jaarverslag aan de medezeggenschapsraad voorgelegd.
- wordt op grond van de uitkomsten van de RI&E en individuele gesprekken met medewerkers, in de Arbocommissie bepaald over welke risico's het personeel voorlichting moet krijgen.

In ieder geval wordt aandacht besteed aan:

- de veiligheids- en werkinstructies voor leerkrachten en leerlingen;
  - werkgebonden risico's, zoals agressie, geweld en stress;
  - het verzuimbeleid en bijbehorende protocollen;
  - de ontwikkeling van het ziekteverzuim op school;
  - de introductie van nieuwe medewerkers, stagiair(e)s en leerlingen.
- wordt sociale veiligheid regelmatig op alle niveaus geagendeerd en worden leerlingen jaarlijks en medewerkers eens per twee jaar geënquêteerd over ervaren veiligheid op school.

Deel 2 Handelingsprotocol Schoolveiligheid

Inleiding

De scholen van CVO Zuid-West Fryslân willen een veilige omgeving bieden waar leerlingen, medewerkers en bezoekers zich op hun gemak voelen en waar goed en prettig gewerkt en geleerd kan worden. Toch kan het voorkomen dat er sprake is van onacceptabel dat wil zeggen grensoverschrijdend gedrag. Om in dergelijke situaties planmatig, verstandig, eenduidig en consequent te kunnen handelen zijn handvatten nodig ten behoeve van het hanteren van grensoverschrijdend gedrag. Om die reden is dit handelingsprotocol opgesteld. Het protocol bevat afspraken ten aanzien van het omgaan met fysieke en verbale agressie en pesten, vernieling, wapenbezit, diefstal, vuurwerkbezit, seksuele intimidatie, loverboys en lovergirls en drugs en alcohol.

Het protocol, dat beschrijft welke stappen kunnen worden gezet bij het afhandelen van grensoverschrijdend gedrag, is gebaseerd op het *Handboek school en veiligheid*. Dit handboek is tot stand gekomen in onderlinge afstemming tussen politie, voortgezet onderwijs en de gemeente SWF met als doel grensoverschrijdend gedrag te voorkomen en overtredingen op een uniforme doeltreffende manier aan te pakken.

Per onderwerp wordt eerst een algemene en een juridische definitie gegeven, gevolgd door een toelichting. Daarna volgt vermelding van de maatregelen welke de school kan nemen, wat de politie en het Openbaar Ministerie doen of kunnen doen en welke hulpmogelijkheden er zijn. Bij al deze protocollen geldt dat dossiervorming essentieel is. Alle te ondernemen stappen dienen goed gedocumenteerd te worden en gecommuniceerd met de direct betrokkenen.

9. Stappenplan grensoverschrijdend gedrag

Signaleren

9.1 Inschatting van de situatie

Bij ieder incident wordt er eerst een gesprek gevoerd met het slachtoffer of de benadeelde en met de

vermeende dader. De situatie wordt ingeschat aan de hand van de volgende vragen:

- Wat is er gebeurd? Wie is er bij betrokken? Wanneer is het gebeurd?
- Is dit gedrag of vergelijkend ander gedrag bij deze jongere vaker voorgekomen?
- Wat is de ernst van het grensoverschrijdend gedrag?
- Handelt het om leerlingen van de eigen school of dienen andere scholen ingeschakeld te worden?
- Handelt de school de situatie zelfstandig af?
- Dient ook de politie in kennis te worden gesteld of ingeschakeld te worden? In het protocol kan de school nagaan of het gedrag gemeld moet worden bij de politie, dus anders gezegd, is er sprake van wet overtredend gedrag?

- Dient de contactfunctionaris van de politie op de hoogte te worden gesteld of om advies te worden gevraagd?
- Is consultatie van andere hulpverlenende instellingen gewenst dan wel noodzakelijk? Afhankelijk van de uitkomsten van deze stap wordt overgegaan naar stap 2 of zo nodig naar een van de andere vervolgstappen.

Preventie

9.2 Gesprek met leerling en medewerker van de school.

In de preventieve fase zal getracht worden de leerling door middel van gesprekken te bewegen om zijn/haar gedrag zodanig te veranderen dat geen sprake meer is van grensoverschrijdend gedrag. Daarbij zal aandacht zijn voor eventuele individuele problemen van de leerling, die mogelijk verband houden met het ongewenste gedrag, en -indien noodzakelijk- passende begeleiding worden ingezet.

9.3 Gesprek met ouders/verzorgers

De school behoudt zich het recht voor om ouders/verzorgers van leerlingen te informeren over het gedrag van de leerling. Als van het grensoverschrijdend gedrag verslag wordt gemaakt of wanneer dit anderszins wordt gedocumenteerd, worden de ouders daarover in ieder geval geïnformeerd. De ouder/verzorger is daarmee op de hoogte van de stappen die de school zet t.a.v. het gedrag van de leerling. Bij herhaling van het gedrag zal een gesprek plaatsvinden tussen school, leerling en ouders/verzorgers.

9.4 Bespreking in het Zorgteam

Zo nodig zal het grensoverschrijdend gedrag worden besproken in het zorgteam. Daar kan worden bekeken of en zo ja welke begeleiding wordt geboden aan dader en/of slachtoffer en welke externe instanties daarbij zo nodig betrokken worden. Eventueel wordt de contactfunctionaris van de politie op de hoogte gesteld of om advies gevraagd. (Als blijkt dat het om een gedraging gaat waarbij de wet is overtreden, wordt de politie hiervan in kennis gesteld of aangifte gedaan.)

9.5 Verwijzing naar een externe (hulpverlenings)instantie

Het verwijzen naar c.q. inschakelen van een externe instantie is aan de orde als het grensoverschrijdende gedrag of de gevolgen daarvan daardoor adequaat begeleid kan worden, of als dit gedrag zich in meerdere domeinen voordoet. Het verwijzen gebeurt door het Zorgteam. Daaraan nemen al een aantal externe partners deel en de afstemming met het stedelijke wijkzorgteam is daarmee gewaarborgd.

9.6 Inschakeling politie

Indien er sprake is van grensoverschrijdend gedrag waarbij tevens de wet is overtreden, wordt de politie ingeschakeld. Het inschakelen van de politie geschiedt door de schoolleiding (of namens de schoolleiding). In overleg met de politie wordt bepaald op welk moment en door wie de ouders in kennis worden gesteld.

Sanctioneren (zie ook 5.2)

9.7 Time out (bezinnen op)

In deze fase is het belangrijk dat eventueel volgende stappen weloverwogen gezet worden. Dat kan door de leerling gedurende een bepaalde tijd de toegang tot de lessen te ontzeggen (separeren uit de groep). De leerling blijft echter wel op school (en wordt dus niet geschorst of verwijderd) en werkt individueel aan zijn taken en opdrachten. Door deze maatregel hoeft de leerling niet uitgesloten te worden van deelname aan toetsen, schoolonderzoeken en examens. Gedurende deze tijd kan de school zich bezinnen op eventuele volgende stappen. De ouders / verzorgers worden van deze maatregel telefonisch en schriftelijk op de hoogte gesteld.

In voorkomende gevallen kan een leerling worden aangemeld bij de time-out voorziening van Fultura. Deze tijdelijke uitschoolplaatsing is veelal gericht op terugkeer naar de eigen school. Terugkeer naar de eigen of een nieuwe/andere school kan eventueel gepaard gaan met een contract dat opgesteld wordt door de leerplichtambtenaar en besproken wordt met ouders en leerling. Voor terugkeer is ambulante begeleiding van Fultura mogelijk.

9.8 Schorsing

In deze fase wordt de leerling formeel voor de duur van één tot maximaal vijf dagen geschorst. Nadat de schorsing is beëindigd zal de school zich inspannen voor een zorgvuldige begeleiding van de leerling bij terugkeer in de school. De zorg van de school richt zich uiteraard ook op de leerling(en) die mogelijkerwijs slachtoffer zijn geworden van het grensoverschrijdende gedrag. Als voortijdig schoolverlaten door deze sanctie dreigt, zal met o.a. de leerplichtambtenaar worden besproken welke acties ondernomen zullen worden om dit te voorkomen.

9.9 Verwijzing naar een andere school

Als blijkt dat het gebeurde een dermate grote impact heeft op de leerling zelf, de medeleerlingen of de gehele school is het wellicht verstandig dat de leerling het onderwijs (al dan niet tijdelijk) volgt op een andere school. De betreffende ouders / verzorgers worden hierin betrokken. De ontvangende school biedt deze leerling de mogelijkheid een nieuwe start te maken. De ontvangende school neemt de leerling eerst op, op basis van detachering; de ontvangende school kan de detachering zo nodig ongedaan maken. De leerling blijft nog maximaal één jaar ingeschreven bij de oude school. Hierna wordt de leerling officieel uitgeschreven bij de oude en ingeschreven bij de ontvangende school.

9.10 Verwijdering.

Dit is de laatste (sanctionerende) stap in het stappenplan. Het bevoegd gezag neemt het besluit dat wordt overgegaan tot definitieve verwijdering. De leerling wordt niet meer toegelaten tot de onderwijsinstelling.

10. Protocollen

10.1 Fysieke agressie

Algemene definitie

Onder fysieke agressie wordt verstaan het uitoefenen van enig feitelijk geweld op het lichaam van een ander. We spreken van pesten wanneer er sprake is van langdurig uitoefenen van geestelijk of lichamelijk geweld door een of meerdere leerlingen tegen een medeleerling. Pesten kan verbaal of fysiek zijn, maar kan ook betekenen dat iemand wordt genegeerd of buitengesloten. Pesten is een fenomeen dat door de school duidelijk moet worden onderkend en herkend. De gevolgen voor het slachtoffer -nu en op latere leeftijd- kunnen desastreus zijn.

Juridische definitie

Eenvoudige mishandeling (art. 300 WvS)

Opzettelijk pijn of letsel veroorzaken (onder opzet valt ook het mogelijkheidsbewustzijn). Onder pijn wordt mede verstaan een min of meer hevig onaangename lichamelijke gewaarwording (bijv. een flinke klap). Aan mishandeling wordt opzettelijke benadeling van de gezondheid gelijkgesteld (bijv. opzettelijk bedorven etenswaren verstrekken).

Zware mishandeling (art. 302 WvS)

Idem, met voorbedachte rade (art. 303 WvS)

Het opzettelijk (mogelijkheidsbewustzijn), al dan niet met voorbedachte rade, toebrengen van

zwaar lichamelijk letsel. De opzet is gericht op het toebrengen van zwaar letsel (bijv. botbreuken).

Vechterij (art. 306 WvS)

Het opzettelijk deelnemen aan een aanval (initiatief gaat uit van partij) of vechterij (initiatief gaat uit van beide of nog meer partijen) waarin onderscheiden personen zijn gewikkeld (minstens 3)

Openlijke geweldpleging (art. 141 WvS)

Er wordt geweld gepleegd door meer mensen tezamen tegen personen of goederen. Er moeten minimaal twee daders zijn die gezamenlijk (verenigd) het geweld uitoefenen. Bovendien moet het geweld openlijk, onverholen en niet heimelijk zijn, dus plaatsvinden op een plaats waar publiek aanwezig is dan wel doorgaans aanwezig is

Toelichting

Slachtoffers van geweld zijn, onder andere uit angst voor represailles of isolement, vaak bang om melding te doen van dit geweld. Toch is voor een strafrechtelijke aanpak meestal een aangifte nodig. Een duidelijke stellingname van de onderwijsinstelling is hier essentieel. Het slachtoffer moet zich gesteund en gesterkt voelen door de schoolleiding. Deze zal een duidelijk en krachtig signaal af moeten geven in de richting van de dader (repressief) en de omgeving (preventief).

Ondersteuning bij het doen van aangifte is zeer wenselijk, evenals het bewegen van getuigen tot het afleggen van een verklaring. Het gebruiken van geweld heeft altijd consequenties!

Maatregelen school

Inschatten van de situatie en daarmee keuze bepalen wel of niet de politie in te schakelen. Indien het uitgeoefende geweld in geval van eenvoudige mishandeling bestaat uit een niet meer dan geringe lichamelijke kracht van enige betekenis, (bijv. klap met vlakke hand op rug) kan de school zelf op deze gedraging reageren. Is er sprake van meer dan geringe lichamelijke kracht van enige betekenis (bijv. in elkaar trappen van slachtoffer), letsel, structureel agressief gedrag door een dader of als er sprake is van groepsoptreden dan zal ook de politie moeten worden gewaarschuwd.

Primair, indien er sprake is van een situatie die de school zelf afhandelt:

- Toepassen (disciplinaire) maatregel(en)
- Politie op de hoogte stellen (in de vorm van een melding)

Secundair, indien er sprake is van een aangifte:

- Ouders van minderjarige dader(s) en slachtoffer(s) informeren.
- De politie in kennis stellen wanneer sprake is van feiten die in de toelichting zijn omschreven en die overeenkomen met de juridische definitie.
- Alle relevante informatie i.v.m. feiten en personen doorgeven aan de politie.
- Het slachtoffer ondersteunen bij het doen van aangifte.

Maatregelen politie

- De zaak wordt in onderzoek genomen in overleg met Openbaar Ministerie.
- Tegen de verdachte kan proces-verbaal worden opgemaakt (of een HALT-verwijzing).
- Ouders dader en slachtoffer informeren.

Maatregelen OM

- Het proces-verbaal kan worden afgedaan middels een aanbod transactie via de Officier van Justitie, dit kan in de vorm van een werkstraf, leerstraf, geldelijke transactie, begeleiding en vergoeding van de schade aan de benadeelde (laatste alleen bij jongeren van 14 jaar en ouder) of een combinatie. De Raad voor de Kinderbescherming adviseert het OM over invulling van de straf.

- Bij recidive of een ernstige vorm van agressief geweld kan het proces-verbaal door het OM worden voorgelegd aan de Kinderrechter. De Raad voor de Kinderbescherming adviseert het OM en de rechter over de invulling van de straf.
- De aangever kan indien hij/zij dit wenst over het verloop van de zaak geïnformeerd worden.

Hulpverlenende instanties

- Huisarts
- Advies- en Meldpunt kindermishandeling
- Bureau Slachtofferhulp
- Bureau Jeugdzorg
- GGD
- Politie

10.2 Verbale agressie

Algemene definitie

Onder verbale agressie wordt verstaan het verbaal of schriftelijk bedreigen, discrimineren, intimideren, ernstig beledigen of uitschelden van een persoon. We spreken over pesten wanneer één of meerdere leerlingen langdurig verbaal of fysiek geweld uitoefenen tegen een medeleerling. Pesten kan verbaal, non-verbaal of fysiek zijn. De school treft maatregelen ter voorkoming en bestrijding van pesten. Het fenomeen pesten dient in een zo vroeg mogelijk stadium herkend te worden. De gevolgen voor het slachtoffer, maar ook voor de pestende leerling kunnen -ook op latere leeftijd- desastreus zijn.

Juridische definitie

Bedreiging met (art. 285 WvS):

- openlijk geweld met verenigde krachten tegen personen of goederen
- enig misdrijf waardoor de algemene veiligheid van personen in gevaar wordt gebracht
- verkrachting
- feitelijke aanranding van de eerbaarheid
- enig misdrijf tegen het leven gericht
- gijzeling
- mishandeling
- brandstichting

Intimidatie (art. 284 WvS)

- Een ander door geweld of enige andere feitelijkheid of door bedreiging met geweld of enige andere feitelijkheid, gericht hetzij tegen die ander hetzij tegen derden, wederrechtelijk dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden.
- Een ander door bedreiging met smaad of smaadschrift dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden.

Smaad en laster (art. 261 WvS)

Opzettelijk iemands eer of goede naam aanranden door tenlastelegging van een bepaald feit met het kennelijke doel om daaraan ruchtbaarheid te geven, ook schriftelijk (smaadschrift) indien verspreid of openlijk tentoongesteld.

Eenvoudige belediging (art. 266 WvS)

Elke opzettelijke belediging die niet het karakter van smaad of smaadschrift draagt hetzij in het openbaar mondeling, bij geschrift of afbeelding aangedaan, hetzij in zijn tegenwoordigheid mondeling of door feitelijkheden, hetzij door een toegezonden of aangeboden geschrift of afbeelding aangedaan.

Discriminatie (art.137c t/m f WvS)

Het opzettelijk uitlaten over een groep mensen wegens hun ras, godsdienst of seksuele geaardheid, ook schriftelijk.

Toelichting

Als er geen sprake is van een strafbaar feit maar in de opvatting van de school wel sprake is van grensoverschrijdend gedrag, neemt de school zelf maatregelen.

Bedreiging en/of intimidatie dienen vaak om een ander naar zijn hand te zetten of zijn wil op te leggen en daarmee zijn eigen positie te versterken binnen een groep. Afgezien van de aantasting van de persoonlijke vrijheden van het slachtoffer komt deze vrijwel zeker onder zware psychische druk te staan. Deze vorm van agressie kan dan ook nooit getolereerd worden.

Verbale agressie

Slachtoffers van verbaal geweld zijn veelal bang om melding te doen van dit geweld. Angst voor represailles houdt hen tegen. Isolement dreigt en uitval in het onderwijs ligt op de loer. Toch is voor een strafrechtelijke aanpak vaak een aangifte nodig. Een duidelijke stellingname van de school is hier essentieel. Het slachtoffer moet zich gesteund en gesterkt voelen door de schoolleiding die een duidelijk en krachtig signaal af zal moeten geven in de richting van de dader (repressief) en aan de omgeving (preventief). Ondersteuning bij het doen van aangifte is wenselijk evenals het bewegen van getuigen tot het afleggen van een verklaring.

Maatregelen school

Ten aanzien van pesten hebben de scholen van CVO Zuid-West Fryslân een preventieve aanpak, voornamelijk gericht op leerlingen. Deze aanpak is vastgelegd in het document *Interne leidraad 'hoe om te gaan met pesten'*. (Bijlage 3)

Primair:

- De school onderneemt zelf acties c.q. gepaste maatregelen (preventief/curatief) op basis van de interne leidraad
- Zo nodig wordt de politie geconsulteerd.

Secundair, indien er sprake is van een in de toelichting genoemde situatie:

- Ouders van minderjarige dader(s) en slachtoffer(s) informeren.
- De politie in kennis stellen wanneer sprake is van feiten die in de toelichting zijn omschreven en die overeenkomen met de juridische definitie. Alle relevante informatie in verband met feiten en personen doorgeven aan de politie.
- Het slachtoffer wordt ondersteund bij het doen van aangifte.

Maatregelen politie

- Tegen verdachte kan proces-verbaal worden opgemaakt (of een HALT-verwijzing).
- Ouders van minderjarige dader(s) en slachtoffer(s) informeren.

Maatregelen OM

- Het proces-verbaal kan middels een verwijzing naar Halt worden afgedaan.
- Bij recidive of een ernstige vorm van verbale agressie kan het proces-verbaal worden afgedaan middels een aanbod transactie via de Officier van Justitie, dit kan in de vorm van een werkstraf, leerstraf, geldelijke transactie, begeleiding en vergoeding van de schade aan de benadeelde (laatste alleen bij jongeren van 14 jaar en ouder) of een combinatie. De Raad voor de Kinderbescherming adviseert het OM over invulling van de straf.
- Bij (veelvuldige) recidive wordt de verdachte voorgeleid aan de (Kinder-)rechter c.q. gedagvaard. De Raad voor de Kinderbescherming adviseert het OM en de rechter over de invulling van de straf.
- De aangever kan indien hij / zij dit wenst over het verloop van de zaak geïnformeerd worden.

Hulpmogelijkheden

- Huisarts
- Advies- en Meldpunt kindermishandeling
- Bureau Slachtofferhulp
- Meldpunt discriminatie
- Bureau Jeugdzorg
- GGD
- Politie

10.3 Cyberpesten

Algemene definitie

Cyberpesten is online pesten. Cyberpesten gebeurt vaak anoniem. Ook bereikt het soms veel mensen. Er zit geen verschil tussen gewoon en cyberpesten. Pesten en online pesten is allebei even erg. Hoewel online pesten ook anoniem kan. De dader kan zich dus makkelijker verschuilen via internet waardoor jouw naam heel snel bij heel veel mensen in een kwaad daglicht kan komen te staan. Daarbij kan online pesten ook 24/7 door blijven gaan.

Juridische definitie

Op dit moment is er geen wetsartikel dat cyberpesten expliciet strafbaar stelt. Daarom wordt er gebruik gemaakt van bestaande artikelen uit het Wetboek van Strafrecht, bijvoorbeeld: Belediging/ Smaad/ Smaadschrift: Artikel 261

Bedreiging: Artikel 285

Stalking: Artikel 285b

Grooming: Artikel 248e

Hacking van een account: Artikel 138a

Vernieling van computergegevens: Artikel 350a

Ontucht: Artikel 248a

Schennis der Eerbaarheid: Artikel 239

Toelichting

de volgende vormen van cyberpesten komen het meest voor: uitsluiten (ongevraagd verwijderen uit whatsapp-groepen), beledigen (onder een foto op sociale media), voor gek zetten (doorsturen van belastend beeldmateriaal), bedreigen. Wat zijn de verschillende vormen van cyberpesten?

De effecten van cyberpesten kunnen erger zijn dan bij traditioneel pesten. Opnames die via de webcam worden gemaakt, worden vastgelegd door een ander en op internet geplaatst. Over de hele wereld kan een foto vervolgens op een site staan. Foto's die eenmaal op internet staan, zijn soms niet meer te verwijderen.

Maatregelen school:

Ten aanzien van cyberpesten heeft CVO Zuid-West Fryslân, overeenkomstig de aanpak van pesten (paragraaf 10.2) een preventieve aanpak. Deze aanpak is vastgelegd in het document Interne leidraad 'hoe om te gaan met pesten'. (Bijlage 3)

Primair:

- De school onderneemt zelf acties c.q. gepaste maatregelen (preventief/curatief) op basis van de Interne leidraad
- Zo nodig wordt de politie geconsulteerd.

Secundair, indien er sprake is van een in de toelichting genoemde situatie:

- Ouders van minderjarige dader(s) en slachtoffer(s) informeren.

- De politie in kennis stellen wanneer sprake is van feiten die in de toelichting zijn omschreven en die overeenkomen met de juridische definitie. Alle relevante informatie in verband met feiten en personen doorgeven aan de politie.
- Het slachtoffer wordt ondersteund bij het doen van aangifte.

Maatregelen politie

- Tegen verdachte kan proces-verbaal worden opgemaakt (of een HALT-verwijzing).
- Ouders van minderjarige dader(s) en slachtoffer(s) informeren.

Maatregelen OM

- Het proces-verbaal kan middels een verwijzing naar Halt worden afgedaan.
- Bij recidive of een ernstige vorm van kan het proces-verbaal worden afgedaan middels een aanbod transactie via de Officier van Justitie, dit kan in de vorm van een werkstraf, leerstraf, geldelijke transactie, begeleiding en vergoeding van de schade aan de benadeelde (laatste alleen bij jongeren van 14 jaar en ouder) of een combinatie. De Raad voor de Kinderbescherming adviseert het Om over invulling van de straf.
- Bij (veelvuldige) recidive wordt de verdachte voorgeleid aan de (Kinder)rechter c.q. gedagvaard. De Raad voor de Kinderbescherming adviseert het OM en de rechter over de invulling van de straf.
- De aangever kan indien hij / zij dit wenst over het verloop van de zaak geïnformeerd worden.

Hulpverlenende instanties

- Huisarts
- Advies- en Meldpunt kindermishandeling
- Bureau Slachtofferhulp
- Meldpunt discriminatie
- Bureau Jeugdzorg
- GGD
- Politie

10.4 Drugs en alcohol

Algemene definitie

Het voorhanden hebben van drugs, alcohol en/of medicijnen of daarop gelijkende middelen welke niet aantoonbaar in het belang van de eigen gezondheid zijn is niet toegestaan, alsook het handelen in/verstrekken van drugs, alcohol en/of deze medicijnen. Dit houdt uiteraard ook in, dat men niet onder invloed van alcohol op school kan verschijnen. De school heeft dit als huisregel in het leerlingenstatuut opgenomen.

Juridische definitie

- Het gebruik van hard- en softdrugs, zoals heroïne, cocaïne, cannabis, XTC en paddo's en gedragingen met betrekking tot deze drugs zijn verboden op basis van de Opiumwet en deels ook de Warenwet.
- Het handelen in hard- en softdrugs is eveneens verboden op basis van de Opiumwet.
- Voor gebruik en bezit van alcohol geldt de Drank- en Horecawet, waarin tevens is aangegeven dat verkoop van alcohol aan jongeren beneden de 16 jaar is verboden.
- Het roken van tabak in openbare gebouwen, zoals scholen, is verboden bij de Tabakswet, met uitzondering van daarvoor specifiek aangewezen ruimten.
- Voor productie en/of handel in geneesmiddelen die als drugs worden gebruikt, is de Geneesmiddelenwet van toepassing.

Toelichting

Wanneer door signalen of uit een gesprek blijkt dat een leerling onder invloed is, dan zal de

school hierop moeten reageren. De leerling die onder invloed van alcohol of drugs de lessen volgt, zal uit de les verwijderd moeten worden. Goede of slechte schoolprestaties zijn hierbij niet doorslaggevend.

Eenzijds tast drugs- en alcoholgebruik/-bezit het leefklimaat binnen een school aan en anderzijds is het een directe bedreiging voor de onderwijsdoelstellingen. Het onderscheid tussen het voorhanden hebben van drugs voor eigen gebruik dan wel het voorhanden hebben van drugs bestemd voor de handel is moeilijk te trekken. Vandaar de volgende grenslijn: indien jongeren drugs voorhanden hebben en/of dit aan anderen uitdelen, al dan niet met winstbejag, wordt de politie ingeschakeld.

Eenzijds om de drempel om drugs te gebruiken hoog te houden en anderzijds om een duidelijk en goed te hanteren beleid te voeren. Minderjarigen mogen ook niet in het bezit zijn van softdrugs voor eigen gebruik. Immers coffeeshops mogen slechts aan meerderjarigen verkopen. Bij middelengebruik dan wel handel moet de grens op nul gesteld worden, inhoudende dat drugs in het geheel niet getolereerd worden.

De scholen van CVO Zuid-West Fryslân verbieden het om alcohol, drugs of medicijnen die niet aantoonbaar door een arts zijn voorgeschreven binnen het schoolgebouw of het terrein van de school te brengen. Ingeval de school weet dan wel een redelijk vermoeden heeft, dat een persoon drugs/medicijnen binnen een schoolgebouw of schoolterrein heeft gebracht of voorhanden of op andere wijze onder zich heeft, wordt deze persoon bewogen tot afgifte van deze goederen. De school geeft hiervoor geen schadevergoeding en is niet aansprakelijk voor schade, in welke zin dan ook, welke voortvloeit uit deze maatregel. De school verbindt deze regel en maatregel als voorwaarde tot toelating tot schoolgebouw of schoolterrein. Dit wordt vooraf in het leerlingenstatuut kenbaar gemaakt. Hiermee wordt intern rechtmatigheid van het handelen verkregen. Ingeleverde drugs en medicijnen worden ter vernietiging overgedragen aan de politie.

Maatregelen school

Inschatten van de situatie en daarmee keuze bepalen wel of niet politie in te schakelen (zie toelichting). Primair:

- Toepassen disciplinaire maatregel(en).
- Drugs afgeven aan de politie.
- Eventueel politie op de hoogte stellen of om advies vragen (met name wanneer jongeren drugs op school uitdelen, al dan niet met winstbejag).
- Bepalen welke instantie te betrekken bij hulpverlening, verwijzing en preventieactiviteiten.

Secundair, indien er sprake is van een in de toelichting genoemde situatie:

- Ouders van minderjarige dader(s) en slachtoffer(s) informeren.
- De politie in kennis stellen wanneer sprake is van feiten die in de toelichting zijn omschreven en die overeenkomen met de juridische definitie.
- Alle relevante informatie in verband met feiten en personen doorgeven aan de politie.

Maatregelen politie

- Er wordt tegen de persoon proces-verbaal opgemaakt.
- De ouders van de verdachte worden geïnformeerd.

Maatregelen OM

- Het OM beoordeelt het ingezonden proces-verbaal en besluit over de verdere afdoening ervan. De Raad voor de Kinderbescherming adviseert het OM en de rechter over de invulling van de straf.
- Bij recidive of ernstige drugsdelicten wordt de verdachte voorgeleid aan de (Kinder)rechter c.q. gedagvaard. De Raad voor de Kinderbescherming adviseert het OM en de rechter over de invulling van de straf.

Hulpverlenende instanties

- Huisarts
- Advies- en Meldpunt kindermishandeling
- Bureau Slachtofferhulp
- Meldpunt discriminatie
- Bureau Jeugdzorg
- GGD
- Politie

10.5 Vernieling

Algemene definitie

Vernieling, vandalisme

Juridische definitie

Vernieling (art. 350 WvS)

Het opzettelijk en wederrechtelijk vernielen, beschadigen, onbruikbaar maken of weg maken van een goed dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort. De dader moet dus de opzet (mogelijkheidsbewustzijn) hebben om genoemde vernieling te plegen en daarbij moet hij dat wederrechtelijk, dus zonder toestemming/instemming van de eigenaar, doen. Ook graffiti valt onder de werking van deze definitie. Immers: het herstellen van de schade brengt zodanige inspanning en kosten met zich mee dat van beschadiging kan worden gesproken.

Openlijke geweldpleging (art. 141 WvS)

Het openlijk en met verenigde krachten geweld plegen tegen personen en goederen. Er moeten minimaal twee daders zijn die gezamenlijk (verenigd) het geweld uitoefenen. Bovendien moet het geweld openlijk, onverholen en niet heimelijk zijn, dus plaatsvinden op een plaats waar publiek aanwezig is dan wel doorgaans aanwezig is.

Baldadigheid (art. 424 Sr. WvS)

Hij die op of aan de openbare weg of op enige voor het publiek toegankelijke plaats tegen personen of goederen enige baldadigheid pleegt waardoor gevaar of nadeel kan worden teweeggebracht, wordt, als schuldig aan straatschenderij, gestraft met een boete van de eerste categorie

Toelichting

Vernieling is het gericht stukmaken van iets, een uiting van disrespect voor andermans eigendommen. Vaak komt het voort uit een (algemeen) gevoel van onvrede met zijn eigen positie (afgunst, boosheid, verveling) hetgeen zich dan uit in vernielen. Zeker als de vernieling zich richt op een specifiek (bewust gekozen) slachtoffer zal aandacht aan de achtergronden van de vernieling moeten worden besteed om herhaling of verergering van maatregelen tegen het slachtoffer te voorkomen.

Van baldadigheid of straatschenderij is sprake wanneer de vernieling niet gericht plaatsvindt, maar meer als ongewild gevolg van een actie. Voorbeelden hiervan zijn onder ander schade door sneeuwballen gooien of het omtrappen van vuilcontainers.

Wanneer sprake is van eenvoudige vernieling met niet meer dan geringe schade, waarbij schadevergoeding of schadeherstel kan worden bereikt, treedt de school op als bemiddelaar met betrekking tot de schaderegeling. Het doel hierbij is dat de partijen (gedupeerde(n) en dader(s)) de zaak onderling regelen. De school heeft daarin geen taak om te schade te regelen.

Wel treft de school zelf maatregelen tegen het ongewenste gedrag.

Indien het gaat om een vernieling van meer dan geringe omvang of schade, er sprake is van herhaling of groepsdelict of als schadevergoeding / schadeherstel niet kan worden bereikt, zal ook de politie in

kennis worden gesteld.

Maatregelen school

Inschatten van de situatie en daarmee keuze bepalen wel of niet politie in te schakelen (zie toelichting).

Primair, indien er sprake is van een situatie die de school zelf afhandelt:

- Toepassen disciplinaire maatregel(en).
- Bemiddeling in schadevergoeding of schadeherstel door de dader.
- Eventueel politie op de hoogte stellen of om advies vragen.

Secundair (indien er bijvoorbeeld sprake is van vernieling met meer dan geringe schade), vernieling door een groep leerlingen, dan wel getoonde onwilligheid met betrekking tot schadeherstel/schadevergoeding):

- Ouders van minderjarige dader(s) en slachtoffer(s) informeren.
- De politie in kennis stellen wanneer sprake is van feiten die in de toelichting zijn omschreven en die overeenkomen met de juridische definitie.
- Bemiddelen in schadevergoeding door ouders/verzorgers dader.
- Alle relevante informatie in verband met feiten en personen doorgeven aan de politie.
- Het slachtoffer ondersteunen en stimuleren bij het doen van aangifte.

Maatregelen politie

- Tegen de verdachte kan proces-verbaal worden opgemaakt.
- Indien aan de criteria wordt voldaan wordt de verdachte naar HALT verwezen, afhankelijk van de waarde van de schade.
- Ouders dader en slachtoffer informeren.
- In schadevergoeding tussen (ouders) dader en slachtoffer wordt bemiddeld.

Maatregelen OM

- Het proces-verbaal kan middels een verwijzing naar Halt worden afgedaan.
- Bij recidive of een ernstige vorm van vernieling kan het proces-verbaal worden afgedaan middels een aanbod transactie via de Officier van Justitie, dit kan in de vorm van een werkstraf, leerstraf, geldelijke transactie, begeleiding en vergoeding van de schade aan de benadeelde (laatste alleen bij jongeren van 14 jaar en ouder) of een combinatie. De Raad voor de Kinderbescherming adviseert het OM over invulling van de straf.
- Bij veelvuldige recidive kan het proces-verbaal door het OM worden voorgelegd aan de Kinderrechter. De Raad voor de Kinderbescherming adviseert het OM en de rechter over de invulling van de straf.
- De aangever kan indien hij / zij dit wenst over het verloop van de zaak geïnformeerd worden.

Hulpverlenende instanties

- Huisarts
- Bureau Slachtofferhulp
- Bureau Jeugdzorg
- GGD
- Politie

10.6 Wapenbezit

Algemene definitie

Het voorhanden hebben van voorwerpen die het karakter van een wapen dragen of die als wapen worden aangewend en waarvan het voorhanden hebben in verband met het volgen van onderwijs niet noodzakelijk is.

Juridische definitie

De bij wet verboden wapens en de gedragingen die met deze wapens verboden zijn, zijn gedefinieerd in de Wet Wapens en Munitie. Hier is geen korte juridische definitie voor te geven.

Toelichting

Veel wapens vallen niet onder de werking van de Wet Wapens en Munitie omdat ze qua afmeting of model net even anders zijn. Toch zijn veel van deze wapens daardoor niet minder gevaarlijk. Immers, een stiletto waarvan het lemmet breder is dan 14 millimeter is net zo gevaarlijk als een (wettelijk verboden) stiletto met een lemmet dat minder dan 14 millimeter breed is. In het kader van het volgen van onderwijs is het bezit/voorhanden hebben van dergelijke wapens en voorwerpen niet alleen onnodig, maar ook gevaarlijk en bedreigend voor het klimaat binnen een school, en dus verboden. Dit geldt voor alle voorwerpen die het karakter van een wapen dragen (stiletto's, vlindermessen, valmessen e.d.) en ook voor voorwerpen die als wapen worden gehanteerd (wanneer bijvoorbeeld een schroevendraaier wordt gebruikt om mee te dreigen). Wanneer de school weet, dan wel een redelijk vermoeden heeft, dat een persoon een dergelijk wapen bezit, of ziet dat een voorwerp als wapen wordt gehanteerd binnen het schoolgebouw of schoolterrein, zal de bezitter van het voorwerp worden bewogen het af te geven. Vervolgens worden de wapens ter vernietiging aan de politie overgedragen. De school geeft hiervoor GEEN schadevergoeding en is NIET aansprakelijk voor schade, in welke zin dan ook, welke voortvloeit uit deze maatregel. De school hanteert deze regel en maatregel als voorwaarde tot toelating tot schoolgebouw of schoolterrein.

Indien het om wapens en gedragingen gaat die vallen onder de werking van de Wet Wapens en Munitie is politieel optreden vereist. De politie wordt dan in kennis gesteld. Deze kan uitsluitend geven of het gaat om een wettelijk verboden wapen.

Maatregelen school:

De politie wordt te allen tijde in kennis gesteld, in overleg met hen wordt besloten of het gaat om een situatie die de school zelf kan afhandelen of dat het een overtreding betreft die door de politie wordt afgehandeld.

Inschatten van de situatie en daarmee keuze bepalen wel of niet politie in te schakelen (zie toelichting). Primair, indien er sprake is van een situatie die de school zelf afhandelt:

- Toepassen disciplinaire maatregel(en).
- Ingeleverde wapens en voorwerpen afgeven aan de politie.
- Eventueel politie op de hoogte stellen en/of om advies vragen.

Secundair, indien er sprake is van een in de toelichting genoemde situatie:

- Ouders van minderjarige dader(s) en slachtoffer(s) informeren.
- De politie in kennis stellen wanneer sprake is van feiten die in de toelichting zijn omschreven en die overeenkomen met de juridische definitie.
- Alle relevante informatie in verband met feiten en personen doorgeven aan de politie.

Maatregelen politie

- Tegen de verdachte kan proces-verbaal worden opgemaakt.
- Ouders van verdachte en eventueel slachtoffer informeren.

Maatregelen OM

- Het proces-verbaal kan worden afgedaan middels een aanbod transactie via de Officier van Justitie, dit kan in de vorm van een werkstraf, leerstraf, geldelijke transactie en begeleiding of een combinatie. De Raad voor de Kinderbescherming adviseert het OM over invulling van de straf.
- Bij recidive of ernstige feiten kan het proces-verbaal door het OM worden voorgelegd aan de Kinderrechter. De Raad voor de Kinderbescherming adviseert het OM en de rechter over de

invulling van de straf.

Hulpverlenende instanties

- Bureau Slachtofferhulp
- Steunpunt huiselijk en seksueel geweld
- Bureau Jeugdzorg
- GGD
- Politie

10.6 Diefstal

Algemene definitie

Stelen, roven, insluiping en inbraak.

Juridische definities

Eenvoudige diefstal (art. 310 WvSr)

Enig goed, dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort, wegnemen met het oogmerk het wederrechtelijk toe te eigenen. Het doel van het wegnemen moet de toe-eigening zijn; om er als heer en meester over te gaan beschikken. Als het goed wordt gestolen met de bedoeling om het te verkopen blijft het diefstal. Er wordt dan immers gehandeld alsof er als heer en meester over wordt beschikt.

Gekwalificeerde Diefstal (art. 311 WvSr)

- idem 310 WvSr, bij gelegenheid van brand, ontploffing.
- idem 310 WvSr, gepleegd door twee of meer verenigde personen
- idem 310 WvSr, indien de dader zich de toegang tot de plaats van het misdrijf heeft verschaft of het weg te nemen goed onder zijn bereik heeft gebracht door middel van braak, verbreking of inklimming, van valse sleutels, van een valse order of een vals kostuum.

Diefstal met geweld (art. 312 WvSr)

- idem 310/311 WvSr, indien voorafgegaan, vergezeld van of gevolgd door geweld of bedreiging met geweld tegen personen, gepleegd met het oogmerk om de diefstal voor te bereiden of gemakkelijk te maken, of om bij betrapting op heterdaad de vlucht mogelijk te maken van zichzelf of andere deelnemers aan het misdrijf, hetzij het bezit van het gestolene te verzekeren.

Afpersing (art. 317 WvSr)

Met het doel zichzelf of een ander te bevoordelen, iemand door geweld of bedreiging met geweld dwingen tot het afgeven van enig goed dat geheel of ten dele aan diegene of een derde toebehoort.

Afdreiging (art. 318 WvSr)

- idem 317 WvSr. met dien verstande dat het dreigmiddel geen geweld is maar smaad, smaadschrift of openbaring van een geheim.

Insluiping en inbraak (art. 311 WvSr lid 1, sub 5)

Diefstal waarbij de schuldige zich de toegang tot de plaats van het misdrijf heeft verschaft of het weg te nemen goed onder zijn bereik heeft gebracht door middel van braak, verbreking of inklimming, van valse sleutels, van valse order of een vals kostuum.

Heling (art. 416 en 417 WvSr)

Opzet- dan wel schuldheling: het kopen, krijgen of voor handen hebben van gestolen of illegale goederen, bijvoorbeeld het te koop aanbieden of kopen van bromfietsonderdelen, autoradio's, vuurwerk, kleding, cd's e.d. waarbij vermoed kan worden dat die goederen gestolen

zijn of illegaal te koop worden aangeboden.

Maatregelen school

Inschatten van de situatie en daarmee keuze bepalen wel of niet politie in te schakelen (zie toelichting). Primair, indien er sprake is van een situatie die de school zelf afhandelt:

- Toepassen disciplinaire maatregel(en).
- Bemiddeling in teruggave of schadevergoeding gestolen goed.

Secundair, indien er sprake is van een in de toelichting genoemde situatie

- Ouders van minderjarige dader(s) en slachtoffer(s) informeren.
- De politie in kennis stellen wanneer sprake is van feiten die in de toelichting zijn omschreven en die overeenkomen met de juridische definitie.
- Alle relevante informatie in verband met feiten en personen doorgeven aan de politie.
- Het slachtoffer ondersteunen en stimuleren bij het doen van aangifte.

Maatregelen politie

- Tegen de verdachte kan proces-verbaal worden opgemaakt.
- Indien aan criteria voldaan wordt, verwijzen van de verdachte naar HALT.
- Bemiddeling bij teruggave of schadevergoeding gestolen goed.
- Ouders dader en slachtoffer informeren.

Maatregelen OM

- Het proces-verbaal kan middels een verwijzing naar Halt worden afgedaan, afhankelijk van de waarde van het goed.
- Bij recidive of een ernstige vorm van diefstal kan het proces-verbaal worden afgedaan middels een aanbod transactie via de Officier van Justitie, dit kan in de vorm van een werkstraf, leerstraf, geldelijke transactie, begeleiding en vergoeding van de schade aan de benadeelde (laatste alleen bij jongeren van 14 jaar en ouder) of een combinatie. De Raad voor de Kinderbescherming adviseert het OM over invulling van de straf.
- Bij veelvuldige recidive kan het proces-verbaal door het OM worden voorgelegd aan de Kinderrechter. De Raad voor de Kinderbescherming adviseert het OM en de rechter over de invulling van de straf.
- De aangever kan indien hij/zij dit wenst over het verloop van de zaak geïnformeerd worden.

Hulpverlenende instanties

- Advies- en Meldpunt kindermishandeling
- Bureau Slachtofferhulp
- Bureau Jeugdzorg
- GGD
- Politie

10.7 Vuurwerkbezit

Algemene definitie

Het voorhanden hebben van vuurwerk.

Juridische definitie

Vuurwerkbesluit

- Het voorhanden hebben van vuurwerk buiten de daartoe aangewezen periode (art. 1.2.4).
- Het voorhanden hebben van > 10 kg vuurwerk tijdens of buiten de verkoopperiode (art. 1.2.4).
- Het voorhanden hebben van of handelen in verboden en/of ondeugdelijk vuurwerk (art. 1.2.2).
- Het afsteken van vuurwerk buiten de toegestane periode (art. 2.3.6).

Toelichting

Vuurwerk is te allen tijde verboden, alleen op 31 december van 10.00 uur tot 1 januari 02.00 uur is het toegestaan consumentenvuurwerk af te steken.

Wanneer er een redelijk vermoeden bestaat, dat een persoon vuurwerk binnen het schoolgebouw of schoolterrein heeft gebracht, of voorhanden of op andere wijze onder zich heeft, wordt verzocht dit vuurwerk in te leveren. Indien aan dit verzoek niet wordt voldaan, volgt verwijdering van het terrein. Het ingeleverde vuurwerk wordt ter vernietiging aan de politie overgedragen. De scholen van CVO Zuid-West Fryslân geven hiervoor GEEN schadevergoeding en zijn NIET aansprakelijk voor schade, in welke zin dan ook, welke voortvloeit uit deze maatregel.

Maatregelen school

- Politie inschakelen.
- Ingeleverd vuurwerk wordt aan de politie afgegeven.
- Alle relevante informatie i.v.m. feiten en personen aan de politie doorgeven.
- Toepassen sanctiestructuur
- Informeren ouders/verzorgers van dader en eventueel benadeelde.

10.8 Seksuele intimidatie

Algemene definitie

Ongewenste seksueel getinte aandacht in de vorm van verbaal, fysiek of non-verbaal gedrag dat door degene die hiermee geconfronteerd wordt als onaangenaam wordt ervaren. Dit gedrag vindt plaats binnen of in samenhang met de onderwijssituatie en kan zowel opzettelijk als onopzettelijk zijn.

Fysieke handelingen

Zoals: knuffelen, zoenen, op schoot nemen, handtastelijkheden, de weg versperren, tegen iemand aan gaan staan of moedwillig tegen iemand aanbotsen.

Verbale vorm

Zoals: iemand op een bepaalde manier aanspreken, seksueel getinte opmerkingen, dubbelzinnigheden, seksueel getinte grappen en schuine moppen, stoere verhalen rond seksuele prestaties, opmerkingen over uiterlijk en kleding, vragen naar seksuele ervaringen, uitnodigingen met bijbedoelingen, op dwingende wijze afspraakjes willen maken, uitnodiging tot seksueel contact, bedreigingen.

Non-verbale vorm

Staren, gluren, lonken, knipogen, in kleding gluren.

Toelichting

Onderwijsinstellingen zijn verplicht een veilig leer- en werkklimaat te creëren voor hun leerlingen en personeelsleden. Seksuele intimidatie is dus uit den boze.

Seksuele intimidatie komt op alle schooltypen voor. Het heeft te maken met machtsverschillen tussen leraren en leerlingen, tussen mannen en vrouwen, jongens en meisjes. Seksuele intimidatie kan zich bij verschillende partijen in de schoolsituatie voordoen:

- leerling – leerling
- personeel – leerling
- leerling – personeel
- personeel – personeel

Het ondergaan van seksuele intimidatie heeft vaak nadelige gevolgen voor betrokkene. Voor leerlingen/personeel kan het een aanleiding zijn van school te gaan; ook schoolverzuim en slechte leerprestaties kunnen het gevolg zijn. Verder kunnen de slachtoffers later psychische of

emotionele schade ondervinden. Alleen degene die last heeft van seksuele intimidatie kan een klacht indienen bij de leidinggevende de externe vertrouwenspersoon en klachtencommissie. Uiteraard kunnen vermoedens van misbruik of onveilig klimaat worden gemeld bij de vertrouwenspersoon. De procedure is beschreven in de meldplicht- en klachtenregeling van CVO Zuid-West Fryslân.

Meldplicht

In de kwaliteitswet voor scholen staat de meldplicht. De meldplicht houdt in dat iedereen werkzaam in dienst van de scholen, een wettelijke meldplicht heeft, wanneer zij vermoeden dat of de wetenschap hebben dat een medewerker of vrijwilliger zich schuldig heeft gemaakt aan grensoverschrijdend gedrag, zij dit moeten melden bij hun leidinggevende. De leidinggevende neemt dan contact op met het College van Bestuur en deze geeft de melding door aan de Vertrouwensinspecteur. Bij grensoverschrijdend gedrag gaat het onder andere om seksueel misbruik, seksuele intimidatie, discriminatie, agressie en psychisch of fysiek geweld. In de klachtenregeling is geregeld op welke wijze klachten worden afgehandeld.

Scenario Maatschappelijke Onrust

Het gemeentebestuur kan besluiten het zogenoemde 'Scenario Maatschappelijke Onrust' bij geweldsdelicten (zedes, mishandeling of moord) in Fryslân in werking stellen. Een casemanager van GGD Fryslân roept in opdracht van het lokale bestuur een Scenarioteam bijeen.

Maatregelen school

CVO Zuid-West Fryslân beschikt over een meldplicht- en klachtenregeling. Deze klachtenregeling wordt gepubliceerd via de website van CVO Zuid-West Fryslân. Er zijn per school interne contactpersonen voor leerlingen en personeel. In de schoolgids zijn de contactgegevens van deze medewerkers te vinden. Zij zijn eerste aanspreekpunt bij vragen of klachten. Voor leerlingen en voor medewerkers is er tevens een externe vertrouwenspersoon.

Indien er sprake is van seksuele intimidatie bij leerlingen worden, na overleg met de vertrouwenspersoon, altijd de ouders/verzorgers van het slachtoffer, en indien de dader een leerling is, ook diens ouders/verzorgers op de hoogte gesteld.

Door de school wordt aan het schoolpersoneel, de leerlingen en de ouders/verzorgers informatie verschaft over hoe op school wordt omgegaan met seksuele intimidatie, en over de mogelijkheden om een klacht in te dienen. Tevens zetten de scholen van CVO Zuid-West Fryslân zich in om preventieve activiteiten en maatregelen uit te voeren. De Vertrouwensinspecteur wordt bij ernstige gevallen van seksuele intimidatie geïnformeerd en zo nodig om advies gevraagd. Bij ontucht doet het schoolbestuur altijd aangifte. Ontucht is een misdrijf.

Steunen slachtoffer

Slachtoffers van seksuele intimidatie willen soms uit angst of schaamte geen melding/aangifte doen. Voor een strafrechtelijke aanpak is echter wel een aangifte nodig. Ondersteuning bij het doen van aangifte is wenselijk, evenals het bewegen van getuigen tot het afleggen van een verklaring. Een duidelijke stellingname van de schoolleiding is hier eveneens essentieel. Het slachtoffer moet zich gesteund en gesteekt voelen door de schoolleiding.

10.9 Loverboys en loverbegs

Algemene definitie

Loverboys zijn jongens die jonge meisjes de prostitutie in proberen te lokken. Soms laten ze de meisjes daadwerkelijk in de prostitutie werken. Loverboys ogen charmant, zijn goed gekleed, dragen vaak sieraden, rijden in opvallende auto's en maken indruk met hun rijkdom. Het zijn jongens waar de meisjes graag mee gezien worden. Loverboys palmen 'hun meisjes' in met aandacht en cadeautjes voordat ze hen dat laten 'terugbetalen'.

Alle meisjes lopen risico: elk tienermeisje wil graag aandacht krijgen en zich mooi voelen. Toch lopen

sommigen meer risico dan anderen, met name lager opgeleide meisjes.

Slachtoffers van loverboys hebben gemeen dat ze in de puberteit zitten en meestal niet sterk in hun schoenen staan. De meisjes komen vaak uit gebroken gezinnen waarin geen of een niet-beschermende vader aanwezig is. Ook is er nogal eens sprake van een ontworpen jeugd, bijvoorbeeld door mishandeling of seksueel misbruik.

Lovergirls is een relatief nieuw fenomeen. Lovergirls zijn even gevaarlijk als hun mannelijke tegenhangers. De lovergirls beginnen ogenschijnlijk plezierige vriendschappen met kwetsbare leeftijdsgenootjes. Vervolgens lokken zij de meisjes met dure kleding of sieraden en mooie praatjes de prostitutie in. Er zijn al gevallen bekend van lovergirls die openlijk op scholen nieuwe meisjes ronselen. In de meeste gevallen beheren lovergirls een eigen netwerk van klanten dat vergelijkbaar is met een escortbureau. Soms belanden de slachtoffers van lovergirls 'achter het raam'.

In sommige gevallen worden de lovergirls door loverboys aangestuurd en zijn lovergirls dus evenzeer slachtoffer. De lovergirls hoeven dan niet zelf achter het raam, hun taak bestaat uit het ronselen van nieuwe meisjes. Vaak krijgen lovergirls als 'tegenprestatie' alleen aandacht en liefde van hun loverboy, af en toe krijgen ze geld.

Juridische definitie

Mensenhandel en/of aanzetten van minderjarigen tot prostitutie: (art. 273 f WvSr)

Het opzettelijk voordeel trekken uit seksuele handelingen van een ander met of voor een derde tegen betaling, terwijl die ander de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt.

Toelichting

Tactiek

De tactiek van een loverboy is globaal in een aantal fasen te omschrijven.

- De ontmoeting; de loverboy gaat op zoek naar meisjes. Hij doet dit op plekken waar veel meisjes rondhangen zoals op scholen. Het ronselen gebeurt in alle delen van het land.
- Indruk maken; de jongen maakt indruk door bijvoorbeeld met een mooie auto op school te verschijnen. Hij is erg aardig voor het meisje, verwent haar met cadeautjes. Zo zorgt hij dat het meisje verliefd op hem wordt.
- Relatie aangaan; het meisje vindt al deze aandacht geweldig, zeker als ze dat thuis heeft moeten missen. Zij wordt verliefd op de jongen en gaat een relatie aan.
- Seksueel contact; de relatie is in eerste instantie heel goed. De loverboy gaat al snel met het meisje naar bed. Bij sommige allochtone meisjes is er zelfs sprake van verkrachting/ontmaagding om de weg naar huis af te snijden.
- Grenzen verleggen en aanzet tot prostitutie; door het meisje aan te zetten tot seks met zijn vrienden, verlaagt de loverboy de drempel tot prostitutie. Vaak wordt ook het gebruik van soft- en harddrugs gestimuleerd.
- Exploitatie; werkt het meisje eenmaal in de prostitutie dan wordt ze scherp in de gaten gehouden. Vaak brengt men het meisje over naar een andere stad. Weigeren van werk kan mishandeling tot gevolg hebben.

Trends

Loverboys zitten niet stil. Zij bedenken telkens nieuwe mogelijkheden om meisjes te ronselen. Een zorgwekkende trend is het risicovolle gedrag van allochtone meisjes die zich via internet door loverboys voor de prostitutie laten ronselen. Ook verstrekken loverboys soms drugs aan minderjarige meisjes in ruil voor seksuele diensten. De loverboys doen dit niet alleen om de meisjes over te halen maar ook om hen afhankelijk te maken.

Loverboys rond de school

Hoewel het leven van een loverboy en 'zijn meisje' zich buiten de onderwijsinstelling afspeelt, kunnen loverboys toch de (omgeving van) de school onveilig maken. Eén van de plaatsen waar loverboys namelijk vaak 'ronselen' is op scholen. In de pauzes en na school hangen er soms jongens met een verzorgd uiterlijk en dure auto's rond. Deze jongens spreken meisjes aan, anderen halen een meisje af.

Signalen herkennen

Welke signalen zijn te herkennen bij meisjes die (potentieel) slachtoffer van loverboys zijn?

- veranderd gedrag;
- sterke stemmingswisselingen;
- verandering van uiterlijk en kledingstijl, pronken met dure kleding, sieraden en mobiele telefoons;
- buiten de groep vallen;
- concentratieproblemen, kelderende resultaten, slaperig zijn of spijbelen.

Soms geven de ouders aan dat zij hun dochter niet meer kunnen bereiken, dat haar vriendenkring veranderd is of dat zij zelfs is weggelopen.

Maatregelen school

Fier Fryslân heeft een Advies- en Meldpunt Loverboys en Jeugdprostitutie. Deze registreert en heeft een adviserende en hulpverlenende rol voor (mogelijke) slachtoffers, ouders en professionals.

De school en de schoolomgeving wordt in de gaten gehouden door de conciërges. Ook door middel van camera's. Zijn er signalen dat zich loverboys zich bij de school ophouden? Dan wordt contact opgenomen met de politie.

Docenten, mentoren, coördinatoren, leerlingbegeleiders en vertrouwenspersonen spreken de meisjes

aan op hun afwijkend gedrag. Ze kunnen hen informeren over loverboys en hun praktijken en vragen of de meisjes zich hierin herkennen. Slachtoffers van loverboys durven er meestal niet direct over te praten. Zij geven wel signalen af dat er iets aan de hand is.

Wanneer er serieuze signalen zijn, wordt de leerling besproken in het zorgteam.

Bij het vermoeden dat een leerling in handen van een loverboy is gevallen wordt daarvan melding gemaakt bij de politie. Bij voldoende bewijzen kan de politie op basis van de melding ambtshalve overgaan tot vervolging van de loverboy(s). Uit jurisprudentie blijkt dat loverboys als gevolg van meldingen en aangiften met succes strafrechtelijk worden aangepakt.

Het slachtoffer wordt door de school gesteund indien zij aangifte wil doen.